

תכנית ההתנסויות – תלמידי שנה ב'

התפתחות הילד

עדכון משנת 2008 נעשה על ידי :

ד"ר רות כהן-מימרן- ראש היחידה

גב' שרון קורונה גאון – מתאמת התנסויות שנה ב'

גב' שירלי טל – מזכירת היחידה

שנה"ל תש"ע

תוכן עניינים

1.	הנחות היסוד של ההתנסויות	3
2.	מטרות	3
3.	מהלך ההתנסויות	3
3.1	התפתחות הילד	4
3.1.1	מבוא והנחות יסוד	
3.1.2	מטרות ההתנסות	
3.1.3	קווים מנחים להצטרפות לצוות היחידה להתפתחות הילד	
3.1.4	פירוט המטלות אותן על הסטודנט למלא	
3.1.5	לוח זמנים למילוי המטלות	
3.1.6	הנחיות להגשת התיק הקליני	
4.	טבלת לוח זמנים	11
נספחים :		
נספח א'	דוח תצפית	13
נספח ב'	כללים לאיסוף מדגם שפתי	16
נספח ג'	מודל למכתב	17
נספח ד'	הסכם מחייב	18
נספח ה'	טופס מטרות אמצעים	19

שלום רב לכם,

בשנה ב' אתם מתחילים שלב נוסף בהתנסויות הקליניות. במסגרת ההתנסויות בשנה זו תרחיבו את הידע הקליני שלכם על ידי תצפיות, עבודה ישירה עם ילדים ומפגשי למידה עם משפחות של מבוגרים וילדים עם צרכים מיוחדים.

1. הנחות היסוד של ההתנסויות

- ❖ הנכם מצויים בעיצומו של תהליך ההכשרה ורכשתם ידע אקדמי בסיסי בתחום של **לקויות מסוגים וממקורות שונים**.
- ❖ חשיפה לעבודתם של קלינאי תקשורת והיכרות עם **היבטים קליניים שונים** של העבודה הטיפולית תסייע לכם בתהליך החיבור בין הידע התיאורטי ליישומים קליניים.
- ❖ למידה יעילה בתחום העבודה הקלינית מצריכה **זימון התנסויות** שבהן אתם כסטודנטים נדרשים לרמות ולאופנים שונים של השתתפות פעילה.
- ❖ כסטודנטים הנכם זקוקים להנחיה וליווי על ידי קלינאיות תקשורת **מנוסות/ות המשמשים/ות עבודה** מדריכים קליניים.
- ❖ ההתנסויות הקליניות מלוות בהדרכה קלינית ובדינמיקה קבוצתית, הן מהותיות **לגיבוש הזהות המקצועית** ולפיתוח תהליכים של מודעות אישית אצל הסטודנט.

2. מטרת ההתנסות

- ❖ לפגוש קלינאיות תקשורת המתמחות בעבודה עם ילדים צעירים מאד.
- ❖ להכיר את תפקידו של קלינאית התקשורת כחברה/ה בצוות טרנס דיסציפלינרי במרכזים להתפתחות הילד.
- ❖ להכיר משפחות של אנשים עם צרכים מיוחדים וללמוד מהם על ההתמודדות שלהם עם הלקות.

3. מהלך ההתנסויות בשנה ב':

1. התנסות במכונים להתפתחות הילד - צפייה והכנת פורטפוליו - מטלות שונות. כל המטלות ייעשו בתאום מלא עם המדריך/ה.
2. היכרות אישית עם משפחת אדם עם צרכים מיוחדים – פרויקט למידה ממשפחה.

3.1. התפתחות הילד

הכרת תפקיד קלינאית/ת התקשורת ביחידה להתפתחות הילד

ריכוז : גב' שרון קורונה גאון

3.1.1. מבוא והנחות יסוד

ההתנסות הקלינית במרכזים להתפתחות הילד מזמנת מגוון של חוויות ואירועים לימודיים הן בנוגע להיבטי אבחון וטיפול של ילדים ומשפחותיהם והן לגבי תהליך של הדרכה מקצועית של כל סטודנט על ידי קלינאית/ת תקשורת מיומן/ת. השהות במרכז והמעורבות בהתרחשויות השונות תאפשר למידה בשלושה תחומים עיקריים - הכרת לקויות שונות ודרכי האבחון הטיפול והדרכת הורים, אינטראקציה מדריך-מודרך, עבודה בצוות רב מקצועי.

א. הכרת לקויות

במהלך ההיכרות עם ילדים ומשפחותיהם תלמדו ותכירו את הלקות של המטופל תוך עמידה על מגוון הגורמים המשפיעים על אופייה ועל אופן ההתמודדות איתה: גורמים משפחתיים, רפואיים, שיקומיים, טיפוליים, חברתיים ותרבותיים.

ב. אינטראקציה איכותית מדריך/ה-מודרך/ת

זו ההתנסות הראשונה בה תיחשפו להדרכה ממוקדת. האינטראקציה ביניכם ובין המדריך/ה תזמן לכם חוויה של שיח רב מימדי. תחילתו של התהליך בקביעת קשר הדרכתי שבו מספר מרכיבים:

- ❖ מרכיב מנהלי: זמני הגעה וסיום, סדר יום ונהלי מקום (מתי באים, איפה יושבים, לבוש מותאם איך עושים את המטלות, איפה ומתי שותים קפה וכד').
- ❖ מרכיב תוכני: מהן הגישות הטיפוליות, איך בוחרים מטרות טיפוליות, איך בוחרים את אמצעי הטיפול, קבלת החלטות והסקת מסקנות טיפוליות.
- ❖ מרכיב אישי ובין אישי: מה המחשבות שעולות בך, התלבטויות, חששות, התרגשויות. כיצד לנהל שיח פורה עם המדריך שיאפשר צמיחה וגדילה מקצועית. זה המקום לבטא כישורים אישיים ולפתחם כדי ליהנות מהדרכה איכותית.

ג. עבודה בצוות רב מקצועי ביחידה להתפתחות הילד

- ❖ היכולת להשתלב בצוות רב מקצועי היא מיומנות נוספת שעליכם לרכוש והיא בעלת השפעה מהותית על פיתוחה של ראייה הוליסטית ואינטגרטיבית. ההצטרפות שלך אל צוות המרכז/מכון במשך עשרה שבועות תאפשר לך להבין טוב יותר את תפקידו/ה של הקלינאית/ת

בתוך הצוות: קביעה משותפת של מטרות, אופן העברתן למשפחה, הפריה הדדית והיוועצות בין אנשי הצוות השונים.

3.1.2 . מטרות ההתנסות:

- **ללמוד** אפיונים של מגוון לקויות בהם מטפלים קלינאי תקשורת במרכזים להתפתחות הילד
- **להיחשף** לשונה ולהתמודד עם רגשות הכאב והחשש מן הלא ידוע
- **להכיר** גישות עבודה רב מערכתיות, מודלים של המשפחה במרכז והתאמה של גישות אבחון, הסקת מסקנות ובניית תכניות עבודה חדשניות המערבות את הקהילה.
- **להתנסות** ביחסי מדריך-מודרך
- **ליצור קשר אישי** עם המטופל ומשפחתו
- **להגביר מודעות** לחשיבות העבודה בצוות רב מקצועי
- **להיחשף ולהתנסות** בכתיבה דוחות מקצועיים
- **להתנסות** באינטראקציה עם ילד בעל לקות

3.1.3. קווים מנחים להצטרפות לצוות היחידה להתפתחות הילד:

א. חשיבות השיתוף והתיאום עם המדריך/מדריכה.

המדריכים קבלו על עצמם את האחריות המקצועית והאישית להדריך אתכם. הם יהוו עבורכם גורם מקשר הן לאנשי הצוות והן למשפחות. כל התנהלות שלכם במרכז תעשה תוך תאום מלא איתם.

ב. קודים אתיים והתנהגותיים :

קוד אתי מקצועי הוא רשימה של ערכים וכללי התנהגות המצופים מחברי ארגון/מקצוע תוך התייחסות למאפיינים הייחודיים שלו. זוהי חובה מוסרית נוספת (על החובה המוסרית הכללית של האדם) הנגזרת מתוקף השירות המקצועי של המקצוע ואנשיו:

- הקפידו להגיע בזמן למקום ההתנסות (יש להגיע לפני תחילת הטיפול על מנת להספיק להכין את הציוד המתאים לטיפול).

- הקפידו על הופעה מטופחת ומכובדת ההולמת את הקודים התרבותיים והמקצועיים של המרכז/מכון (לדוגמא: ללא מחשופים, חולצות בטן או חצאיות מיני).
- התאימו את עצמכם לחוקים ולאופן ההתנהלות המאפיינים את המקום.
- פנו באופן מותאם והולם אל כל בעלי התפקידים במרכז/במכון ושתפו פעולה עם הצוות המקצועי.
- התייחסו בכבוד למדריך, בצעו את המטלות עפ"י הנחיותיו/דרישותיו, לשאול ולא לשפוט.
- שמירה על סודיות מקצועית: עליכם לשמור על סודיות מלאה ולא להעביר כל מידע אליו תיחשפו בנוגע למטופלים ולמשפחות. במקרה שתתקלו בהיכרות קודמת עם מטופל, הקפידו להתייעץ עם המדריך כיצד לנהוג באופן אתי ומוסרי.
- אין להוציא תיקי מטופלים ואין לצלם תיקים ללא אישור מפורש מהקלינאית במקום.
- אין להפריע למדריכים במהלך הטיפול. יש לכבות פלאפונים במהלך ההתנסות, לא לצאת, לפטפט או לאכול במהלך הטיפול. יש לשאול שאלות רק לאחר שהטיפול הסתיים והמטופל עזב.
- אין לדבר על מטופלים מחוץ למסגרת הטיפולית. במידה ונוצר מצב בו מדברים על טיפול בפומבי, יש להשתמש בשמות בדויים.
- חשוב כי תגלו רגישות לקודים האישיים ו/או התרבותיים של המטופל ולכבד אותם.
- היצמדו לגבולות המקצועיים ונהגו בזהירות לגבי נושאים שאינם רלוונטיים לטיפול.
- נסו להימנע משיפוטיות ולקבל את המשפחה והילד כפי שהם.
- מלאו אחר חובת דיווח על התעללות בקטין על פי חוק.
- העניקו יחס של כבוד ושירות מקצועי, למטופל ולמשפחתו, ללא משוא פנים בגין מוגבלות נפשית ופזיזת או גזע, דת, לאום, מגדר, גיל, השתייכות פוליטית, העדפה מינית ומעמד חברתי.

ג. סקרנות, הרחבת ידע, יוזמה, גמישות והסתגלות

- בהתאם למוסכם בחוזה ההדרכת, נסו למצות באופן מרבי את תקופת ההתנסות על כל היבטיה:
- ❖ שאלו בחופשיות את המדריך/ה לגבי תכנים ותהליכים (במקום ובזמן המוסכם)
 - ❖ חפשו והרחיבו מידע אקדמי רלוונטי
 - ❖ אל תחששו לקחת אחריות ולהיות מעורבים עד כמה שניתן ובהסכמת המדריך/ה.

ד. יכולת תקשורתית

- ❖ עם המדריכה/המדריך: המדריכים ישמחו באם תשתפו אותם במחשבות, התלבטויות, שאלות ורגשות שלכם. נסו ללמוד מההערות שלהם ולהבין כיצד ליישם אותן בעבודה. זכרו שבכל אינטראקציה מועברים מסרים מילוליים ולא מילוליים, כולל באמצעות שפת הגוף.
- ❖ עם משפחות המטופלים/ות: היו ערים ורגישים כלפי המטופל ומשפחתו. חשוב לגלות רגישות ולהבין את הקודים האישיים ו/או התרבותיים של הסביבה בה נמצא המטופל ולכבד אותם.

3.1.4. מטלות אותן עליכם למלא תוך תאום מלא ובעזרת המדריך/ה

מטרת המטלות היא לאפשר רכישת מיומנויות קליניות מגוונות. אופי המטלות מחייב תהליכים של איסוף מידע, מסירת מידע וכישורי תקשורת בין אישית, התנסות בעבודה עם ילד עם קשיים, פיתוח חשיבה רפלקטיבית, התנסויות בתהליכי עיצוב מוצר. מילוי המטלות יעשה במשך עשרת השבועות על פי סדר מוגדר. על כל מטלה תשוחחו עם המדריכה/מדריך הן מההיבט המנהלי (זמנים, מקום, אמצעים) והן מן ההיבט התוכני (השגת המידע, תהליכים, ניתוח נתונים וכד').

להלן פירוט המטלות ולוח זמנים :

מטלה מס' 1 – כתיבת דוח תצפית :

מטרת הצפייה הממוקדת בשנה ב' היא להעלות את המודעות למוקדים מרכזיים שפועלים בו זמנית במהלך המפגש הטיפולי.

המוקדים :

1. השותפים במפגש הטיפולי (מטפל, מטופל, משפחה)

2. סביבה טיפולית – פיזית

3. פעילויות

מהלך : עליכם למלא שלשה טפסים במסגרת תקופת ההתנסות ולדון עליהם בשיחות עם המדריך/כה (על כל סטודנט למלא שלושה טפסים המתייחסים למטופל אחד).

כדי להקל על התרגול מומלץ למלא כל פעם מוקד אחד :

טופס אחד יתייחס למוקד "שותפים בהתרחשות הטיפולית".

טופס שני יתייחס למוקד "סביבה הטיפולית"

טופס שלישי יתייחס למוקד "פעילויות".

חשוב : במהלך כתיבת דוח התצפית יש להשתמש בניסוחים מקצועיים וברורים, להבחין בין עיקר ותפל בתכנים של הדוח, להבחין בין דוח תיאורי לפרשני, לשאול שאלות מתאימות ורלוונטיות למוקדים השונים של הטיפול.

הטפסים מופיעים בנספחים (נספח א').

בסיום כתיבת הדוח, המדריך/ה יקרא/תקרא ויחתום/תחתום עליו.

הערה: יש לבצע את המטלה ביחידים ולא בזוגות.

מטלה מס' 2 – תכנון ובניית משחק או המחשת סיפור

מטרה: להכין משחק בעל אופי טיפולי או המחשה משחקית של סיפור (בובות, תפאורה, ספר).
הנחיות לביצוע: שוחחו עם המדריכה וקבעו לאיזה ילד אתם מכינים את המשחק. למה כדאי להכין עבורו את המשחק ומה המטרות שאתם רוצים להשיג על ידי בניית המשחק (אנחנו ממליצים לבנות משחק למטרות סוציו דרמטיות התומכות בתהליכים שפתיים).
דוח סיכום פעילות יכלול:

1. רקע כללי על הילד (גיל, אבחנה, קשיים שפתיים ו/או אחרים).
2. המטרות של המשחק (יש לכתוב מטרות הקשורות לשפה דיבורית/תקשורת).
בסיום כתיבת הדוח, המדריך/ה יקרא/תקרא ויחתום/תחתום עליו.
הערה: יש לבצע את המטלה בזוגות.

מטלה מס' 3 - מדגם שפתי

מטרה: מטרת המדגם היא לאפשר התנסות באיסוף מידע לשוני-תקשורתי מילד המטופל במסגרת ההתנסויות הקליניות, ניתוח המידע השפתי-תקשורתי והסקת מסקנות לגבי התאמת דרכי ההתערבות.
הנחיות לביצוע: על כל סטודנט להקליט מפגש טיפולי אחד שלם שממנו יילקח המדגם השפתי. במקומות בהם מתנסים שני סטודנטים, שני המדגמים יעשו על שני ילדים שונים וההקלטות יעשו כבר בתחילת ההתנסות. יש למסור את ההקלטה יחד עם המדגם השפתי המתועק ואת ממצאי הניתוח על CD, בתוך התיק הקליני, בנפרד לדרי' רחל יפעת.
כמו כן יש להגיש למדריכה את הסיכום של המדגם כדי להכניסו לתיק של המטופל.
כללים לעריכת המדגם השפתי מופיעים בנספח ב'.
הערה: יש לבצע את המטלה ביחידים ולא בזוגות.

מטלה מס' 4 - פעילות משותפת עם ילד סביב ספר

מטרה: ללמוד כיצד ליצור קשר ישיר עם מטופל באמצעות פעילות של הקראת סיפור או קריאה משותפת.
הנחיות לביצוע: עליך לשוחח עם המדריך/ה מי הילד איתו אפשר יהיה ליצור קשר אישי יותר ומה האופן והאופי של הפעילות המשותפת.
דוח סיכום פעילות יכלול:

1. רקע כללי על הילד (גיל, אבחנה, קשיים שפתיים ו/או אחרים).
2. תאור של הסביבה שנבחרה לקיום האירוע.

3. מה הספר שנבחר (שם הספר, שם המחבר, האם יש בספר תמונות או איורים) והאם היה צורך בשימוש בהמחשות כדי להעביר את הסיפור לילד.

4. תיאור האינטראקציה עם הילד (האם הצלחת להיות קשוב לילד והצלחת לגייס עניין וקשב אצלו).

בסיום כתיבת הדוח, המדריך/ה יקרא/תקרא ויחתום/תחתום עליו.

הערה: יש לבצע את המטלה ביחידים ולא בזוגות.

מטלה מס' 5 - כתיבת מכתב לגורם חוץ

מטרה: להתנסות בכתיבה מקצועית ותיעוד תהליכים.

הנחיות לביצוע: עליך לכתוב מכתב לגורם חוץ על אחד המטופלים. הנמען יהיה ווירטואלי (לא ממשי).

אופי ותוכן המכתב יותאמו לגורם אליו הוא מופנה. ההחלטה לגבי בחירת המטופל ואל מי המכתב ממוען תתקבל בתיאום עם המדריך/כה.

המכתב יכול לכלול נתונים כמו: נתוני רקע ואטיולוגיה של הפגיעה, אפיון הלקות, מאפייני הקשיים, מרכיבי חוזק ומסוגלות, קשיים חברתיים וכן הסבר על כיווני טיפול עתידיים (לפי הנחיות המדריך/ה).

חשוב: יש להתאים את תוכן המכתב לגורם שאליו המכתב ממוען, להשתמש בשפה ובניסוחים ברורים ומקצועיים, לכתוב אותו באופן מסודר עפ"י המודל שמופיע בנספח ג'.

בסיום כתיבת המכתב, המדריך/כה יבדוק/תבדוק ויחתום/תחתום עליו.

הערה: יש לבצע את המטלה ביחידים ולא בזוגות.

מטלה מס' 6 - טופס מטרות ואמצעים

מטרה: זיהוי והבנה של מטרות ואמצעי הטיפול.

הנחיות לביצוע: עליך לשוחח עם המדריך/ה על תחומי ומטרות ההתערבות ולמלא את הטופס בהתאם.

הערה: יש לבצע את המטלה ביחידים ולא בזוגות.

למי להגיש את המטלות

1. מטלות מס' 1, 4, 5 יימסרו לקריאה ולחתימה של מדריך/ה. לאחר מכן כל המטלות יוגשו למזכירות החוג בתוך התיק הקליני.

2. מטלה מס' 2 (משחק/מחזה) נשאר במרכז לרווחת הילדים, ההורים ואנשי הצוות (יש לצלם את המשחק ולהכניסו, יחד עם דוח סיכום פעילות חתום ע"י המדריך/ה, לתוך התיק הקליני).

3. מטלה מס' 3 (מדגם שפתי) תוגש ביחד עם התיק הקליני על CD.

3.1.5 לוח זמנים למילוי המטלות:

שבוע ההתנסות	מטלה מס' 1 כתיבת דוח תצפית	מטלה מס' 2 בניית משחק או המחשת סיפור	מטלה מס' 3 מדגם שפתי	מטלה מס' 4 פעילות עם ספר	מטלה מס' 5 מכתב לגורם חוץ	מטלה מס' 6 מטרות ואמצעים
1						
2			הקלטת מדגם			
3	התייעצות עם המדריך/ה	תכנון	תמלול וניתוח			
4	התחלת ביצוע	תכנון	תמלול וניתוח (המשך) שיחה עם המדריכה			התייעצות עם המדריך/ה
5	המשך ביצוע	אישור וביצוע		היערכות		המשך ביצוע
6	המשך ביצוע	המשך ביצוע				
7						
8				ביצוע	תכנון וביצוע	
9		מסירה למדריך וניתוח בשיחת הדרכה (המשחק) נשאר (במרכז)			שיחה עם המדריך	

תהליכי פרידה: פרידה היא תהליך המלווה בזיכרונות אישיים, חששות מפגיעה, צפיות יתר, עצב וכד'. התכוננו לפרידה כבר מהפגישה התשיעית.

3.1.6. הנחיות להגשת תיק קליני

1. עיצוב התיק

2. תוכן התיק

1. עיצוב התיק:

- התיק יוגש בתוך תיקיה.
- הדף הראשון יהיה דף פתיחה – המציין שזהו תיק קליני על מקבץ א'ב', שם המגיש, מקום ההתנסות, שם המדריך/ה, תאריך הגשה וכל מידע רלוונטי אחר.
- יש לארגן את המסמכים בתוך התיק בצורה מסודרת לפי הנושאים השונים של כל מסמך: דו"ח תצפית, סיכום פעילות סביב ספר, מכתב לגורם חוץ, דו"ח משחק, עותק של המדגם השפתי, טופס הערכה, חוזה חתום ביניכם ובין המדריך/ה.

2. תוכן התיק:

- תוכן העניינים עוזר לקורא להתמצא בחומר שבתיק- כלומר יש צורך לציין מה כולל התיק הקליני. התיק הקליני יכלול שמונה מסמכים אותם יש להגיש למזכירות החוג עד שבועיים מסיום ההתנסות:
1. דוח תצפית שכולל שלשה טפסים + חתימה של הסטודנט/ית ושל המדריך/ה.
 2. דוח סיכום פעילות משותפת עם ספר + חתימה של הסטודנט/ית ושל המדריך/ה.
 3. מכתב לגורם חוץ + חתימה של הסטודנט/ית ושל המדריך/כה.
 4. מסמך ובו: א. מה היו מטרות המשחק ב. לאיזה ילד הותאם (בן כמה הילד, מה האבחנה שלו, איזה בעיות שפתיות וואו אחרות יש לו) ג. צילום של המשחק שיצרתם + חתימה של הסטודנט/ית ושל המדריך/ה.
 5. עותק של המדגם השפתי.
 6. טופס מטרות ואמצעים (נספח ה')

7. טופס הערכה ממולא חתום ע"י המדריך/כה (טופס הערכה : נמצא באתר החוג < היחידה לחינוך קליני > שנה ב' < התפתחות הילד).
8. חתימה על חוזה ביניכם ובין המדריך/ה (החוזה מופיע בנספח ד' או אפשר להוריד אותו מאתר החוג < היחידה לחינוך קליני > שנה ב' < התפתחות הילד).

זכרו:

- יש להגיש את התיק הקליני למזכירות היחידה לחינוך קליני לא יאוחר משבועיים לאחר תום ההתנסות.
- כל סטודנט אשר ההתנסות שלו נמשכת מעבר לתאריך שנקבע בחוברת, עקב סיבות בריאותיות או סיבות הקשורות במדריכה או במקום ההתנסות, חייב להודיע למתאמת הקלינית על תאריך סיום ההתנסות ולתאם איתה את תאריך הגשת התיק הקליני.
- תיק קליני שיוגש באיחור ללא אישור של המתאמת הקלינית לא ייבדק.
- התיק הקליני יוחזר לסטודנט/ית לאחר בדיקה.

4. טבלת לוח זמנים

מועד ההתנסות	מטרת ההתנסות	אחריות	הערות
14/10/09	פגישת הכנה התפתי הילד	גבי חולוד מטאנס סכס	
יפורסם	פגישת אמצע 1 פגישת אמצע 2	גבי חולוד מטאנס סכס	
18/10/09- 04/01/10	התנסות בזוגות במרכזים התפתחותיים		הגשת תיק - עד 18/01/10 (שבועיים מסיום ההתנסות)
יפורסם בהמשך	מפגש סיום התפתי הילד (פגישת משוב אישית)	גבי שרון קורונה גאון	
חופשת סמסטר			
22/02/10	פגישת הכנה התפתי הילד	גבי שרון קורונה גאון	
12/05/10	פגישת אמצע 1	גבי שרון קורונה	למתנסים בימי א' או ו'
14/05/10	פגישת אמצע 2	גאון	למתנסים בימי ב'
28/02/10- 17/05/10	התנסות בזוגות במרכזים התפתחותיים		הגשת תיק עד- 31/05/10 (שבועיים מסיום ההתנסות)
יפורסם בהמשך	מפגש סיום התפתי הילד (פגישת משוב אישית)	גבי שרון קורונה גאון	

לוח התאריכים עשוי להשתנות מסיבות שאינן צפויות, אנא התעדכנו בלוח המודעות האינטרנטי החוגי.
הערה: חלה חובת השתתפות בכל ימי ההתנסויות ועמידה בלוחות הזמנים כפי שנקבעו
על ידי היחידה לחינוך קליני.
אי עמידה בלוחות הזמנים שנקבעו על ידי היחידה לחינוך קליני תגרור הפסקת התנסות.

גב' שרון קורונה גאון, מתאמת ההתנסויות הקליניות של שנה ב', תפגוש כל אחד מכם לשיחת משוב אישית,
בסיום המקבץ. במקרה של בעיות אישיות/מקצועיות במהלך ההתנסות, ניתן לפנות אליה במייל
korona@netvision.net.il ולתאם פגישה.

בנושאי תיאום ואדמיניסטרציה ניתן לפנות לגב' שירלי טל במזכירות החוג stal@univ.haifa.ac.il.

אנו מקווים כי תזכו לחוויה לימודית משמעותית וכי תיהנו מההתנסות.

בשם היחידה לחינוך קליני
גב' שרון קורונה גאון
מתאמת התנסויות קליניות -שנה ב'

נספח א' : דוח תצפית

טופס 1. השותפים בהתרחשות הטיפולית:

❖ מוקד מטפל:

- זיהוי **מטרות** טיפוליות של הקלינאית (כתבו לפחות שתי מטרות ספציפיות המתייחסות לשפה, תקשורת או דיבור). (**תיאורי**)

- אינטראקציות עם המטופל – הכלה, מותאמות, גמישות, היענות ליוזמות המטופל. **פרשני**

שאלות למדריך/כה

❖ מוקד מטופל: (**פרשני**)

- הילד בתוך הטיפול : מעורב, פסיבי, מגלה עניין, יוזם, נהנה, מראה איתותי מצוקה .

• אפיוני אינטראקציות עם המטפל : היענות, הימנעות, התנגדות וסרבנות, הדדיות, חיקוי .

• אפיוני אינטראקציות עם המשפחה (במקרה שנוכחים בזמן הטיפול) פונה אליהם, מתעלם, נצמד)

• שאלות למדריך/כה

• נתוני רקע של המטופל : (תיאורי)

בקשי רשות מהמדריכה כדי לעיין ל בתיק האישי וכתבו :

מה היו הסימנים שעוררו את תשומת הלב של המשפחה/גננת :

מיהו איש הצוות שפגש ראשון את המשפחה

האם יש אבחנה משוערת. מה היא?

מי הצוות המטפל?

❖ מוקד משפחה (במידה ואחד ההורים נוכחים בחדר הטיפול)

תארו/י את אופן השתתפות של ההורה בחדר. הקפיד/י לתאר את התנהגות ההורה ללא פרשנות או שיפוטיות:

- ההורה צופה מן הצד ומתבונן בטיפול:

- ההורה משתתף באופן פעיל:

✓ מיוזמתו, על פי הנחיות המטפל, נענה לפניות המטופל

✓ שואל, מעיר, מבקש הסברים, מסביר את התנהגות הילד

- ההורה משלב צפייה והתבוננות מן הצד וגם השתתפות פעילה

שאלות למדריך/כה

טופס 2. סביבה טיפולית – פיזית : (תיאורי)

• ריהוט החדר

• צעצועים, משחקים, ספרים, אביזרים

• נגישות הציוד (במדפים גבוהים, בארון סגור, במדפים פתוחים וכו')

• אופני ייצוג (חפצים ומשחקים ממשיים, חומר כתוב, תמונות, לוחות תקשורת)

שאלות למדריך/כה

טופס 3. פעילויות (תיאורי)

- סוגי הפעילויות השונות במהלך המפגש (מה עושים? כמה זמן כל פעילות)

- מי יוזם /מציע את הפעילות?

- איך נעשים המעברים מפעילות לפעילות?

שאלות למדריך/כה

נספח ב' : כללים לאיסוף מדגם שפתי

מטרה:

מטרת המדגם היא לאפשר התנסות באיסוף מידע לשוני-תקשורתי מילד המטופל במסגרת ההתנסויות הקליניות, ניתוח המידע השפתי-תקשורתי והסקת מסקנות לגבי התאמת דרכי ההתערבות.

תהליך הדגימה:

כל סטודנט מקליט פגישת התערבות אחת שממנה יילקח המדגם השפתי. במקומות בהם מתנסים שני סטודנטים, שני המדגמים יעשו על שני ילדים שונים וההקלטות יעשו כבר בתחילת ההתנסות.

שלבי הדגימה:

שלב I – הקלטת טיפול שלם (אודיו או וידאו). יש להקפיד לרשום תוך כדי הקלטה את כל ההקשרים הלא מילוליים כולל, אמצעי הטיפול, תגובות לא מילוליות והערות שיסייעו בהבנת האינטראקציה לקורא שלא נכח במפגש.

שלב II

1. תעתוק ההקלטה (של דברי הקלינאית ודברי הילד) על פי מוסכמות התעתיק המקובלות בתוכנת CHILDES והכנסתו לפורמט file.cha. יש לעבור על קובץ התעתיק ולבדוק את תקינותו באמצעות פקודת CHECK ופקודת FREQ כדי לבדוק שמילה מסוימת לא כתובה במספר אופנים.
2. ניתוח התעתיק על פי MLU, MLT, VOCD לכל דובר.
3. קידוד התעתיק על פי מרכיב לשוני כלשהו, אותו תבחרו יחד עם הקלינאית, כדי לקבל מידע עומק על אספקט ספציפי בפרופיל הלשוני של הילד.

שלב III – הגשת דו"ח מסכם הכולל:

1. הקלטה, תעתיק לאחר פקודת CHECK וכל פלטי הפקודות;
2. רקע על הילד כולל תאריך לידה, גיל בעת ההקלטה, תיאור הבעיה הלשונית ותחומים אחרים (יש לרשום רק את שמו הפרטי של הילד);
3. טבלאות המסכמות את תוצאות כל פלטי הפקודות והסברים על המידע שהתקבל בטבלאות;
4. סיכום אינטגרטיבי הכולל התייחסות לפרופיל הלשוני של הילד כפי שמתקבל מניתוח המדגם וכן נקודות מבט נוספות על פי שיקול דעתכם.

- כמו כן, יש לכתוב סיכום קצר של התוצאות והמסקנות מניתוח התעתיק אותו תמסרו למדריכה.
- בכל שאלה הקשורה למטלה זו ניתן לפנות לד"ר רחל יפעת במייל: ryifat@univ.haifa.ac.il

נספח ג': מודל למכתב

תאריך : תאריך כתיבת המכתב

לכבוד

הגורם שפונים אליו (הנמען)

הנדון : נושא המכתב (הפניה)

בכבוד רב

הגורם הפונה (המוען)

נספח ד' :

הסכם מחייב בין המדריך לסטודנט

שנה ב'

שם המדריך : _____
שם הסטודנט : _____
שנת לימוד : _____ מקום ההתנסות _____

ימים ושעות ההתנסות (בהתאם להחלטת המדריך/ה) _____

חובות הסטודנט :

- ❖ להופיע בזמן למקום ההתנסות .
- ❖ למלא את שעות העבודה הנדרשות.
- ❖ למלא את כל המטלות שנקבעו כפי שפורטו בחוברת המתארת את תוכנית ההתנסות .
- ❖ להשתתף בפעילויות שוטפות שאנשי צוות אחרים במקום ההתנסות משתתפים בהם כגון : ישיבות צוות , וטיפולים פארא-רפואיים נוספים .
- ❖ להשתתף באופן פעיל בכל פגישות ההדרכה ולבוא מוכן למפגשי ההדרכה .
- ❖ לא להוציא תיקים או חומר אחר ממקום ההתנסות ללא רשות מפורשת בכתב מגורם אחראי במקום ההתנסות.
- ❖ לא להוציא או לפרסם ידע או כלי שפותח במקום ההתנסות ללא אישור מגורם מוסמך במקום ההתנסות
- ❖ לשמור על כללי הסודיות ועל כללי האתיקה וההתנהגות של המקצוע .
- ❖ להגיש למדריך/ה את כל הדוחות של המטלות לבדיקה וחתימה .
- ❖ להגיש את טופס ההערכה כחלק מהתיק הקליני.
- ❖ להשאיר במקום ההתנסות את המשחק שהוכן במהלך ההתנסות לרווחתם של הילדים, ההורים ואנשי הצוות .
- ❖ להגיש למדריך את הסיכום של המדגם השפתי .

תפקיד המדריך:

- ❖ לאפשר התנסות פרטנית/קבוצתית ומערכתית בהיקף של יום אחד בשבוע.
 - ❖ לבחור את המטופלים המתאימים לטיפול/ תצפית של הסטודנט ולאפשר לו אירועים לימודיים נוספים כגון ישיבות צוות וכדומה.
 - ❖ ליצור אוירה המאפשרת שאילת שאלות.
 - ❖ להופיע בזמן שנקבע לפגישות ההדרכה.
 - ❖ לבדוק את הדוחות שכתב הסטודנט, להעיר הערות ולתת תשובות לשאלות שהוצגו לו. (המדריך/ה יכול לדרוש מהסטודנט לכתוב דוח מחדש על סמך הערותיו במידת הצורך).
 - ❖ להקצות שעה בשבוע להדרכה עבור כל סטודנט (לפחות פעם בשבוע בשיחה פנים אל פנים ואת השאר במייל/פקס/טלפון).
 - ❖ לשמור על כללי הסודיות ועל כללי האתיקה האחרים של המקצוע ביחסים עם הסטודנט.
 - ❖ לשתף את הסטודנט בהערכה שוטפת על מנת שידע את מצבו, צרכיו הלימודיים, נקודות החוזק והנקודות הטעונות שיפור. חשוב מאד לערוך שיחת משוב באמצע תקופת ההתנסות!
 - ❖ למלא את טופס ההערכה עד למפגש האחרון ולתת אותו לסטודנט בתום ההתנסות על מנת שיוכל להגישו בתיק הקליני למתאמת ההתנסויות הקליניות.
- חשוב לזכור!** במידה ונוצר קושי בתהליך ההדרכה על הסטודנט והמדריך ליצור קשר עם המתאמת הקלינית.

חתימת הסטודנט: _____

חתימת המדריך: _____

תאריך: _____

נספח ה':

מטרות ואמצעים

א. לגבי מטופל אחד:

1. מהם תחומי ההתערבות?

2. מהן מטרות ההתערבות?

ב. לגבי טיפול אחד:

1. מהן מטרות הטיפול?

2. מהם אמצעי הטיפול?
